

Østendingen 1994

Tynsetjente i veven

AV
PER MAGNE GRUE

Tynsetjenta Randi Nygaard Lium (40) har markert seg som en av de fremste kjennere av norsk og skandinavisk tekstilkunst. Derfor falt det naturlig at hun ble betrodd det viktige oppdraget å skrive historien om tekstilkunsten i praktverket «Norske antikviteter fra bygd og by». Tynsetjenta er i utmerket selskap med de fremste kjennere av kunsthistorien. Som redaktører av det flotte verket står Bernhard Rostad og Stephan Tschudi-Madsen.

Så vidt vi kan bedømme hevder tekstilkunstneren seg godt i forhold til de andre skribentene i boka. Tekstilarbeider har alltid hatt en fremtredende plass i vår folkekunst. Allerede i middelalderen var den en utbredt kunst- art. Men selve gjennomslaget kom med billedveven i begynnelsen av 1600-tallet. Det skjedde en rik oppblomstring til midten av 1700-tallet. Så fulgte en periode med dalende interesse og vevkunsten fikk sin renessanse på slutten av 1800-tallet. Lignende paralleller kunne etterspores ute i Europa. Husflidsforeninger og nyopprettede kunstindustrimuseer ble kraftsentre i denne utviklingen.

I boka fremholdes det nettopp at bildekunsten ble toneangivende i tekstil-utviklingen. Motivene kunne veksle mellom blomster, religiøse tepper og jomfru-

tepper. Bibelsprengte motiver ble hentet ute i Europa. Kombinasjonen jomfrumotiver med Hellig trekonger ble ofte brukt som symbolspråk. På slutten av 1800-tallet fremsto et trekløver som ble markante fornyere innen tekstilkunsten. Gerhard Munthe, Thorolf Holmboe og Frida Hansen ble toneangivende mønstrelverandører. Naturligvis hører billedkunstneren Erik Werenskiold med i selskapet. Han fikk også stor betydning for utviklingen av broderiet. Billedveven fikk en ny dimensjon da søstrene Prestegard og Hannah Ryggen trådte inn på arenaen med politiske budskap i teppene.

I motsetning til de fleste andre kunststartene i boka er tekstilkunsten relativt lite kjent. Derfor er det høyst betimelig at den løftes opp på linje med de andre i en bok som denne. Boka forteller om at vi har en utrolig rik arv av antikviteter å ta vare på. Det gjelder hele registret fra treskurd til keramikk og tekstiler, fra samlermani til skjønnhetsglede. Men glem ikke at hovedbudskalet fremfor alt er at antikvitetens halve verdi er dens historie.

«Norske Antikviteter
fra bygd og by»
Redaktører: Bernhard Rostad
og Stephan Tschudi-Madsen
Aschehoug

PRAKTVERK: Randi Nygaard Lium er en tekstilkunstner med mye på hjertet.